

Tilstandskartleggingen 2026

Sammendrag og hovedfunn

Innhold

En tvetydig rettighetsfesting	4
Funn fra tilstandskartleggingene fra årene 2020 til 2026	4
Bruddet med omsorgstankegangen	5
Kontrollert og rasjonert frihet	5
Påtrykk og utredninger for at BPA skal bli et likestillingsverktøy	6
Om Tilstandskartleggingen 2026	7
Døråpneren som ble dørvakt	7
Lav vekst i reformperioden, ingen vekst i 2025	8
BPA-søkere blir forskjellsbehandlet	9
Statsforvalterens rolle som rettssikkerhetsgarantist er under press	10
Statsforvalterne har ulike terskler for å gi en BPA-klager medhold	11
Kommunene unnviker BPA som bidrar til likestilling	11
BPA gir frihet, selvbestemmelse og deltakelse	12
Betydningen av BPA for barn og unge	12
Betydningen av BPA for voksne med medarbeidsleder-ordning	13
Statlig funksjonsassistanse i arbeidslivet gir resultater	13
Personlig assistanse til å ivareta helsen er trygt og sikkert	14
Utenforskap og fattigdom preger levekårene	14
Sosial isolasjon er fortsatt et alvorlig problem	15
En BPA-ordning i tråd med menneskerettighetene	15
Kilder vi har sitert eller vist til	16

Takk til Uloba-medlemmene og andre funksjonshemmede som delte sine opplevelser da de svarte på de syv tilstandskartleggingene i perioden 2020 til 2026.

På www.uloba.no ([lenke](#)) finner du de årlige rapportene med utfyllende beskrivelser av borgerstyrt personlig assistanse (BPA), metoden vi har benyttet og analyser av gapet mellom politiske intensjoner og tilstanden for funksjonshemmede med assistansebehov.

På nettsiden om [Tilstandskartleggingen 2026](#) ([lenke](#)) finner du både den relativt korte rapporten «Funn fra Ulobas spørreundersøkelse» og den mer utfyllende rapporten «Status for BPA».

Ta kontakt med prosjektleder Egil G. Skogseth dersom du har spørsmål eller ønsker en presentasjon av funn fra rapportene:

esk@uloba.no ([lenke](#))

En tvetydig rettighetsfesting

Stortingets politikk har gitt kommunene mulighet til å velge om BPA skal sikre likestilling eller bli rasjonert. Dette har bidratt til at mange funksjonshemmede med assistansebehov opplever utenforskap, dårlige levekår og sosial isolasjon.

Funn fra tilstandskartleggingene fra årene 2020 til 2026

I syv rapporter i serien Tilstandskartleggingen har vi analysert hvordan norske kommuner forvalter Stortingets politikk for borgerstyrt personlig assistanse (BPA). Rapportene tar for seg positive og negative effekter forvaltningen og assistanseordningen gir funksjonshemmede, nærstående og samfunnet.

I sammendraget du leser nå presenterer vi funn fra årets spørreundersøkelse. I tillegg finner du sentrale funn fra våre analyser av kommunene og statsforvalterne sine tall om BPA-forvaltningen i perioden 2015 til 2025. Slutningene vi trekker i dette sammendraget er basert på analyser av tall om forvaltningen av BPA, kommunale styringsdokumenter om BPA og svarene flere hundre funksjonshemmede hvert år ga i våre syv årlige spørreundersøkelser i perioden 2020 til 2026. Samtlige analyser er tilgjengelig i rapportene i serien Tilstandskartleggingen på uloba.no. ([lenke](#))

Dersom du ønsker en kort oppsummering av funnene fra rapportene vi publiserte i perioden 2020 til 2025 kan du lese [«Tilstandskartleggingen 2025. Status ti år etter Stortingets satsing på personlig assistanse startet»](#). ([lenke](#)) Her kan du blant annet lese om trender i funn fra spørreundersøkelsen Tilstandskartleggingen i perioden 2020 til 2025.

Bruddet med omsorgstankegangen

BPA bygger på et grunnleggende prinsipp om råderett over eget liv og utfordrer tradisjonelle måter å organisere tjenester på. Ordningen er utviklet med utgangspunkt i at funksjonshemmede selv skal definere behov, prioriteringer og hvordan assistansen skal bli gjennomført. BPA er utviklet av funksjonshemmede som opplevde at tradisjonelle helse- og omsorgstjenester ble styrt av helsefaglige og administrative vurderinger.

Kontrollert og rasjonert frihet

I 2014 var et samlet storting enige om at BPA skal sikre funksjonshemmede styring over egen assistanseordning, og dermed mulighet til å selv bestemme over eget liv. Våre folkevalgte vedtok at rundt 14 500 funksjonshemmede med behov for minst 25 assistansetimer i uken skulle få individuell rett til BPA. Kommunene skulle også sikre funksjonshemmede med lite til middels assistansebehov styringsrett over egen assistanseordning, når det var hensiktsmessig.

Begrunnelsen for satsingen var at BPA «er et viktig bidrag til likeverd, likestilling og samfunnsdeltakelse for personer med nedsatt funksjonsevne og stort behov for bistand. For personer i denne situasjonen betyr BPA mye for muligheten til yrkesdeltakelse, utdanning og et aktivt og selvstendig liv».

Rettighetsfestingen skulle være en del av regjeringens arbeid med å følge opp intensjonen i FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne». Intensjonen med konvensjonen er at politikk og lovverk skal tilnærme seg funksjonshemmede som borgere som skal kunne nyte sine menneskerettigheter. Siden 2013 har norske myndigheter vært forpliktet til å forvalte tjenester slik at funksjonshemmede kan nyte sine menneskerettigheter.

På tross av dette la Stortinget til rette for at kommunene skulle fortsette å tilnærme seg funksjonshemmede med assistansebehov som brukere som trenger omsorg. Lovgiver bestemte at BPA fortsatt skulle ligge i helse- og omsorgstjenesteloven. Den definerer BPA som en alternativ organisering av helse- og omsorgstjenester.

Loven pålegger kommunene å sikre at personlige assistenter gjennomfører oppgavene på en måte som er helsefaglig forsvarlig.

Stortinget vedtok en såkalt kostnadsnøytral BPA-reform: Å innvilge BPA i stedet for tradisjonelle tjenester skulle ikke bidra til å øke kommunenes utgifter. Oppdraget til helse- og omsorgsetatene var å innvilge en funksjonshemmet innbygger like få assistansetimer uavhengig om hun søker om BPA til likestilt deltakelse eller om tradisjonelle helse- og omsorgstjenester.

Helse- og omsorgsdepartementet skrev «Lovforslaget skal ivareta svært ulike og til dels motsetningsfylte hensyn» i stortingsproposisjonen om rettighetsfestingen. Det er altså mulig å tolke Stortingets BPA-reform fra 2014 som en marsjordre om å innvilge BPA til langt flere for å sikre funksjonshemmede likestilling og menneskerettigheter. Men det er også mulig å tolke Stortingets politikk dit hen at kommunene skal sikre at BPA er en strengt rasjonert og kontrollert versjon av tradisjonelle helse- og omsorgstjenester.

Påtrykk og utredninger for at BPA skal bli et likestillingsverktøy

Funksjonshemmedes organisasjoner er samstemte om at kommunene ikke forvalter BPA i tråd med Stortingets intensjon. Også BPA-utvalget, som utredet ordningen fra 2019 til 2021, var i sin utredning enige om at det var behov for å ta grep; Stortinget måtte utvide gruppen med individuell rett til BPA. I tillegg måtte funksjonshemmede kunne få BPA-timer til å delta i barnehage, skole og høyere utdanning. De fire funksjonshemmede medlemmene i utvalget foreslo å endre BPA fra å være en alternativ organisering av omsorgstjenester til å bli et likestillingsverktøy som skal realisere menneskerettigheter. Hovedgrepet deres var å flytte BPA fra helse- og omsorgstjenesteloven til en egen BPA-lov.

Opposisjonen krevde at regjeringen skulle legge fram en stortingsmelding om BPA, men helse- og omsorgsministeren mente for mange spørsmål fortsatt var ubesvarte. I oktober 2025 satte Jan Christan Vestre ned et ekspertutvalg som skulle utrede BPA i et likestillingsperspektiv. Utvalgets oppdrag er å undersøke gevinstene BPA gir, hvilke personer som skal kunne få BPA i framtiden og hvordan BPA bør bli organisert og lovregulert. Utvalget skal også

foreslå måter å samordne BPA med tilgrensende tjenester. Videre skal utvalget utrede hva som må til for at assistentene skal ha en trygg arbeidshverdag, samt hvor mange assistenter og midler som er nødvendig for å gjennomføre utvalget sine forslag. Ulobas rapporter om Tilstandskartleggingen 2026 og Assistentundersøkelsen 2026 belyser flere av spørsmålene som ekspertutvalget utreder.

1. januar 2026 ble FN-konvensjonen skrevet inn i menneskerettighetsloven i Norge. Det er et sterkt signal om at lovverket skal beskytte og fremme funksjonshemmedes menneskerettigheter. Fra 2026 skal domstolene også legge større vekt på funksjonshemmedes menneskerettigheter enn andre lover når det oppstår såkalt motstrid. Den viktigste effekten er likevel at funksjonshemmedes organisasjoner står sterkere når de skal jobbe for ny politikk. I 2027 skal våre nasjonale politikere bestemme seg for hvilke grep de skal ta for å gjøre BPA til et likestillingsverktøy.

Om Tilstandskartleggingen 2026

Tilstandskartleggingen 2026 dokumenterer situasjonen for funksjonshemmede med assistansebehov. Kartleggingen bygger på 386 besvarelser på Ulobas spørreundersøkelse som ble sendt til funksjonshemmede med assistansebehov i januar 2026. I rapporten «Tilstandskartleggingen 2026. Status for BPA» inngår også analyser av offentlig statistikk om kommunenes og statsforvalternes forvaltning av BPA. I årets rapport går vi særlig klageinstansen Statsforvalteren etter i sømmene. Vi belyser konsekvensene av at Stortinget har styrket det kommunale selvstyret og forskjellene i statsforvalterembetene sin klagebehandling.

Døråpneren som ble dørvakt

Funnene i kartleggingen viser et sammensatt bilde. I de to kapitlene om BPA med medarbeidsleder ser vi at mange barn og voksne med assistansebehov oppgir at ordningen bidrar til likestilling. Det ser samtidig ut til at kommunal rasjonering med personlig assistanse hindrer mange i å delta på lik linje med sine jevnaldrende.

Samtidig viser tilstandskartleggingene at kommunenes forvaltning av BPA ikke endret seg i tråd med regjeringen og Stortinget sine

forventninger. Etter rettighetsfestingen ble vedtatt i 2014 har det vært en beskjeden vekst i antall funksjonshemmede med BPA. I 2025 stoppet veksten fullstendig. De fleste kommunene har ikke satset på BPA.

Kvinner, middelaldrende og personer med lite til middels assistansebehov ser ut til å bli systematisk nedprioritert. Mange funksjonshemmede opplever at de får for få assistansetimer til å kunne delta i samfunnet på lik linje med andre.

Saksbehandlingstiden for klager på BPA-vedtak er ofte lang. Dette, kombinert med usikkerhet om utfallet av klagen, skaper uforutsigbarhet og kan være belastende for den enkelte. Funnene kan tyde på at Statsforvalterens rolle som rettssikkerhetsgaranti ikke alltid fungerer etter hensikten, og at dette bidrar til at retten til personlig assistanse i praksis ikke blir realisert for alle som har behov for den.

Lav vekst i reformperioden, ingen vekst i 2025

Den tydeligste indikatoren på om BPA-reformen er gjennomført, er hvor mange som faktisk får ordningen. Da retten til BPA trådte i kraft 1. januar 2015 hadde 2 981 personer BPA. Ved utgangen av 2024 hadde 4 451 personer BPA. Veksten gjennom hele den tiårige reformperioden var dermed 1 469 personer. I 2025 var det ingen vekst i det hele tatt. Antallet personer med BPA gikk faktisk ned med en.

Funnene viser også store forskjeller kommunene imellom. Ved utgangen av 2025 hadde 59 kommuner ingen innbyggere med BPA. I mange andre kommuner hadde bare et fåtall innbyggere ordningen. Samtidig finnes det enkelte kommuner som har en langt høyere andel innbyggere med BPA enn landsgjennomsnittet på 0,08 prosent. Funnene viser lav vekst og manglende satsing noe som tyder på at svært få kommuner har fulgt opp marsjorden fra Stortinget: Å satse på borgerstyrt personlig assistanse.

BPA-søkere blir forskjellsbehandlet

Kommunenes egne tall om BPA-forvaltningen viser at flere grupper systematisk kommer dårlig ut.

Kvinner

Ved utgangen av 2025 hadde menn i gjennomsnitt ni flere BPA-timer per uke enn kvinner. Funnene gir grunn til å stille spørsmål ved om kvinner blir møtt på en annen måte enn menn når kommunene vurderer antall BPA-timer.

Middelaldrende

Antall barn og yngre voksne med BPA har vokst noe etter at rettighetsfestingen trådte i kraft i 2015 til utgangen av 2025. Antall middelaldrende mellom 50 og 66 år med BPA har derimot vokst med kun 42 i elleveårsperioden. Dette kan tyde på at det blir stadig vanskeligere for middelaldrende funksjonshemmede å bli innvilget BPA.

Funksjonshemmede med lite til middels assistansebehov

Stortinget rettighetsfestet BPA for funksjonshemmede med behov for minst 25 assistansetimer i uken. I lovproposisjonen om rettighetsfestingen ble det presisert at kommunene fortsatt er pålagt å vurdere søknader fra funksjonshemmede med lite til middels assistansebehov individuelt. Likevel har gruppen med BPA-vedtak under 25 timer ikke vokst i hele elleveårsperioden etter at rettighetsfestingen trådte i kraft.

Dette tyder på at mange kommuner i praksis legger til grunn et assistansebehov på 25 timer i uken som en nedre grense for å innvilge BPA. Konsekvensene er at mange funksjonshemmede med lavt eller middels assistansebehov blir nektet personlig assistanse til likestilt deltakelse hjemme, i nabolaget og i storsamfunnet.

Statsforvalterens rolle som rettssikkerhetsgarantist er under press

BPA-søkere kan klage på vedtaket til kommunen hvis de får avslag eller ikke er enig i vedtaket. Kommunen behandler først klagen og vurderer om vedtaket skal endres eller opprettholdes. Dersom kommunen opprettholder vedtaket, skal saken sendes til Statsforvalteren. Statens representant i fylket vurderer så om vedtaket er i tråd med loven og lovens intensjon. Hvis det ikke er tilfellet, skal Statsforvalteren gi klager medhold.

Nasjonale politikere har presisert at klageadgangen skal sikre BPA-søkerne sin rettssikkerhet når kommunene gjør feil. Det er derfor bekymringsfullt at medhold fra Statsforvalteren i en del tilfeller resulterer i kun minimale eller ingen endringer i BPA-vedtaket.

Statsforvalterens rolle i klagebehandlingen har endret seg over tid. Etter endringene i forvaltningsloven i 2017 som la større vekt på det kommunale selvstyret, instruerer Statsforvalterne i mindre grad enn tidligere hvordan kommunene skal endre BPA-vedtak. I stedet opphever Statsforvalteren ofte vedtak og sender dem tilbake til kommunen for ny behandling. Kommunen står da i stor grad fritt til å avgjøre hvordan den skal utforme et nytt BPA-vedtak. Kommuner som ikke foretar vesentlige endringer i BPA-vedtak etter at klageren har fått medhold hos Statsforvalteren, undergraver et sentralt premiss for dagens klageordning. Dersom medhold hos Statsforvalteren ikke fører til reelle endringer for den enkelte søker, blir funksjonen som garantist for rettssikkerhet svekket.

Mange får medhold, men flere må likevel klage på nytt

I 2025 ferdigbehandlet statsforvalterne rekordmange klager på BPA-vedtak, totalt 548 saker. Klager fikk medhold i nær halvparten av sakene. Dette er en betydelig høyere omgjøringsandel enn i klagesaker om kommunale helse- og omsorgstjenester generelt, hvor klager fikk medhold i 18 prosent av sakene.

Funn fra vår spørreundersøkelse tyder på at medhold hos Statsforvalteren ikke alltid fører til reelle endringer for søkerne. Flere respondenter oppgir at kommunen gjorde små eller ingen endringer i vedtaket etter at Statsforvalteren hadde gitt dem medhold.

Statistikken om Statsforvalternes klagebehandling og svarene i spørreundersøkelsen tyder på at mange må klage flere ganger i samme BPA-sak. Det er både belastende og tidkrevende. En del opplever at kommunen til slutt foretar en reell endring i vedtaket. Andre gjør det ikke.

Statsforvalterne har ulike terskler for å gi en BPA-klager medhold

Offentlig statistikk fra perioden 2012 til 2025 viser at andelen klagere som får medhold varierer mye statsforvalterembetene imellom. I 42,2 prosent av alle BPA-sakene som de ti statsforvalterembetene behandlet i perioden fikk klager medhold. Andelen saker der klager fikk medhold er betydelig lavere i de tre regionene Vestland, Agder og Vestfold og Telemark enn i hele landet. Andelen saker der klager fikk medhold er betydelig høyere i de tre regionene Møre og Romsdal, Troms og Finnmark og Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus enn i hele landet. Dette tyder på at statsforvalterne har ulike terskler for å støtte funksjonshemmede som klager på BPA-vedtak. BPA-søkere sin rettssikkerhet er altså generelt svekket. I tillegg varierer den mellom kommuner og mellom fylker.

Kommunene unnviker BPA som bidrar til likestilling

Funnene om kommunenes forvaltning av BPA fra spørreundersøkelsen vi gjennomførte i 2026 tyder på at mange kommuner fortsatt ikke forvalter BPA i tråd med Stortingets intensjon. Nesten tre av fire respondenter fikk ikke informasjon om BPA før de søkte. Over halvparten har opplevd at kommunen har møtt deres ønsker om BPA med et tilbud om tradisjonelle helse- og omsorgstjenester. Nesten halvparten har fått avslag på BPA-søknaden, og nesten seks av ti har måttet klage på BPA-vedtak. Blant respondentene med BPA oppga nesten tre av ti at assistansetimene ikke dekker behovet. En av tre av dem med BPA opplever at kommunen begrenser borgerstyringen. En stor andel av dem som svarte oppga at de har en negativ opplevelse av dialogen med kommunen om BPA.

BPA gir frihet, selvbestemmelse og deltakelse

De fleste respondentene med BPA beskriver ordningen som avgjørende for å kunne leve et selvstendig liv. Rundt åtte av ti oppgir at BPA gjør det mulig å være selvstendig og bestemme over egen hverdag. Omtrent like mange svarer at BPA gjør det mulig å leve mer på egne premisser. Mange framhever også betydningen av BPA for sosial deltakelse, muligheten til å være aktiv og for å kunne ivareta egen helse slik de ønsker.

Betydningen av BPA for barn og unge

Svarene 22 barn under 18 år ga i spørreundersøkelsen kan tyde på at BPA bidrar til å styrke barns og unges selvbestemmelse, selvstendighet og deltakelse. Et flertall oppgir at BPA gjør det mulig å bestemme mer over egen hverdag, være mer selvstendige og delta i sosiale aktiviteter og fritidsaktiviteter. Samtidig viser undersøkelsen at flere opplever at BPA-vedtakene ikke gir tilstrekkelig assistanse til idrett, fritidsaktiviteter og sosialt samvær.

Kommuner som rasjonerer med BPA-timer, skyver ansvaret over på familien. Flere oppgir at familiemedlemmer blir utslitt av å måtte jobbe som ubetalte assistenter, og at familierelasjoner blir svekket. Funnene tyder også på at BPA-rasjoneringen bidrar til sosial isolasjon. Analysene tyder på at det er et gap mellom BPA-ordningens og menneskerettighetenes mål om deltakelse og likestilling på den ene siden, og den faktiske muligheten barn og unge har til å henge med venner og delta i speideren på den andre. Resultatet av slik forvaltningspraksis er at funksjonshemmede barn sine menneskerettigheter blir brutt.

Betydningen av BPA for voksne med medarbeidsleder-ordning

107 voksne funksjonshemmede med BPA med medarbeidsledere svarte på Tilstandskartleggingen 2026. En stor andel av dem oppgir at ordningen gjør det mulig å bo i egen bolig, delta i samfunnet, ivareta helse, være sosial og utøve selvbestemmelse i hverdagen.

Samtidig viser resultatene at mange ikke blir innvilget de assistansetimene de trenger. De mangler assistansetimer til å dekke grunnleggende behov, ivareta helsen og/eller delta i samfunnet. Når BPA-timene ikke strekker til blir det mindre samfunnsdeltakelse, og risikoen for sosial isolasjon øker. Kommunenes BPA-rasjonering får også konsekvenser for familie og andre nærstående. Funnene tyder på at flere blir utslitte av å måtte trå til som ubetalte assistenter.

Særlig funnene om kommuners forslag om institusjonsplass, lave forventninger fra omgivelsene og høy grad av sosial isolasjon peker på utfordringer som står i kontrast til de politiske og menneskerettslige målsettingene om likestilling, selvbestemmelse og samfunnsdeltakelse. Funn i undersøkelsen tyder på at BPA-vedtak som dekker assistansebehovet bidrar til selvbestemmelse, selvstendighet og deltakelse i samfunnet.

Statlig funksjonsassistanse i arbeidslivet gir resultater

Spørreundersøkelsen viser at funksjonsassistanse er avgjørende for yrkesdeltakelse blant mange funksjonshemmede med assistansebehov. Alle respondentene med funksjonsassistanse oppgir at ordningen er nødvendig for at de kan være i arbeid. De fleste er svært fornøyde med Navs forvaltning av ordningen, både når det gjelder tildeling av timer, dialog og forutsigbarhet. Samtidig etterlyser mange bedre samordning mellom funksjonsassistanse og BPA, og et stort flertall ønsker at ordningene blir samlet i én statlig assistanseordning.

Personlig assistanse til å ivareta helsen er trygt og sikkert

Et klart flertall av respondentene oppgir at BPA gjør det mulig å ivareta egen helse slik de ønsker. Over åtte av ti får assistanse til å ivareta helsen gjennom BPA. De får assistanse til en eller flere av de følgende oppgavene:

- Trene og/eller reise til fysioterapeut, tannlege og lege
- Enkle helserelaterte oppgaver som folk vanligvis gjør selv
- Helserelaterte oppgaver av mer avansert karakter
- Skape trygge og forutsigbare rammer for å ivareta egen psykiske helse

Nesten alle som svarte opplever denne assistansen som trygg og sikker. Majoriteten av assistentene som utfører slike oppgaver har ikke helsefaglig utdanning. Arbeidslederen gir i de fleste tilfellene ufaglærte assistenter opplæring i hvordan gjennomføre helserelaterte oppgaver. Noen oppgir at spesialisthelsetjenesten bidrar til opplæringen. Funnene tyder på at borgerstyrt personlig assistanse med en stabil og liten assistentgruppe er godt egnet til å løse helserelaterte oppgaver, også der oppgavene er av mer avansert karakter.

Utenforskap og fattigdom preger levekårene

De mest alvorlige funnene i Tilstandskartleggingen 2026 handler om deltakelse, levekår og sosial tilhørighet.

Blant respondentene i arbeidsfør alder er bare rundt tre av ti i ordinært arbeid. Over halvparten befinner seg i det regjeringen omtaler som et utenforskap. Mange oppgir samtidig at de ønsker å ta utdanning, komme i arbeid eller jobbe mer enn de gjør i dag.

Funksjonshemmede med assistansebehov er sterkt overrepresentert i lavinntektsgruppene. For svært mange er uføretrygd den viktigste inntektskilden. Samtidig oppgir mange at de betaler betydelige egenandeler for BPA og andre kommunalt tildelte tjenester.

Funnene viser at funksjonshemmede med assistansebehov fortsatt har betydelig dårligere økonomiske levekår enn befolkningen ellers. Det gir dårligere betingelser for deltakelse og risiko for fattigdom.

Sosial isolasjon er fortsatt et alvorlig problem

Halvparten av deltakerne i undersøkelsen er helt enige eller delvis enige i at de er sosialt isolert fra resten av samfunnet. Andelen er enda høyere blant de som oppgir at BPA-timene ikke dekker assistansebehovet, de som står utenfor arbeid og utdanning, de som opplever at storsamfunnet har lave forventninger og blant de som opplever diskriminering.

Dette er rapportens mest bekymringsfulle funn. Når halvparten av funksjonshemmede med assistansebehov opplever sosial isolasjon, tyder det på at samfunnet fortsatt ikke lykkes med å sikre den deltakelsen og inkluderingen som både norsk lovgivning og menneskerettighetene forutsetter.

En BPA-ordning i tråd med menneskerettighetene

Funnene i Tilstandskartleggingen 2026 viser at mange ved inngangen til 2026 fortsatt ikke fikk realisert retten til personlig assistanse. Resultatene tyder på at Norge fortsatt har et betydelig stykke igjen før BPA fungerer som det likestillingsverktøyet Stortinget og funksjonshemmedes organisasjoner er enige om at det skal være.

Stortinget sin inkorporering av Konvensjonen om funksjonshemmedes rettigheter i menneskerettsloven signaliserer en politisk vilje til å styrke og forankre disse rettighetene juridisk. De fleste partiene har erkjent at BPA ikke blir et likestillingsverktøy så lenge ordningen er en alternativ organisering av kommunalt tildelte helse- og omsorgstjenester.

I 2026 har Uloba laget et kunnskapsgrunnlag for arbeidet med framtidens BPA-politikk: Rapporten «Tilstandskartleggingen 2026. Funn fra Ulobas spørreundersøkelse» ([lenke](#)) handler blant annet om dialogen med kommunene om BPA, personlig assistanse til å ivareta helsen og funksjonsassistanse i arbeidslivet. Rapporten «Tilstandskartleggingen 2026. Status for BPA» ([lenke](#)) omhandler de andre temaene som vi har presentert i dette sammendraget. Rapporten «Assistentundersøkelsen 2026. Fornøyde assistenter bidrar til likestilling» ([lenke](#)) belyser spørsmål som 1) har assistentene en trygg og sikker arbeidshverdag? og 2) er BPA bærekraftig i et personellperspektiv? I 2027 skal våre nasjonale politikere utmeisle en ny BPA-politikk som er i tråd med Konvensjonen om funksjonshemmedes rettigheter.

Kilder vi har sitert eller vist til

38 funksjonshemmedes organisasjoner. (2022). Høringsuttalelse NOU 2021: 11 Selvstyrt er velstyrt. Sendt Helse- og omsorgsdepartementet 30.06.2022. Lastet ned fra Regjeringen.no. 15.04.2026. (lenke)

Helse- og omsorgsdepartementet. (2014). Stortingsproposisjon 86 L (2013–2014). Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak): Endringer i pasient- og brukerrettighetsloven (rett til brukerstyrt personlig assistanse). Oslo: Helse- og omsorgsdepartementet. (lenke)

Helse- og omsorgsdepartementet. (2025). Ekspertutvalg om brukerstyrt personlig assistanse (BPA). Nettside lest 25.08.2026. Oslo: Helse- og omsorgsdepartementet. (lenke)

NOU. (2021). Norges offentlige utredninger 2021: 11. Selvstyrt er velstyrt. Forslag til forbedringer i ordningen med brukerstyrt personlig assistanse. Oslo: Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon. Teknisk redaksjon. (lenke)

Tobiassen, S. J. med flere. (2021). Dissens til NOU 2021: 11. Alternativt lovforslag til lov om BPA. (lenke)

I rapporten «Tilstandskartleggingen 2026. Status for BPA» (lenke) finner du en fullstendig litteraturliste.

Uloba er Norges største tilrettelegger av BPA. Det var Uloba som utviklet BPA, Borgerstyrt personlig assistanse, i Norge.

Uloba er en organisasjon av, med og for funksjonshemmede. Uloba er en del av Independent Living-bevegelsen, og der heter det «Nothing about us without us».

Dette innebærer også at det er funksjonshemmede selv som vet best hva slags assistanse vi trenger for å leve slik vi vil. Uloba består av funksjonshemmede som vil leve selvstendig. Vi kjemper sammen for denne friheten.

Uloba er organisert som et ideelt samvirke, som betyr at vi eies av de samme menneskene som vi er til for: medlemmene.

Tilstandskartleggingen 2026. Sammendrag og hovedfunn

Rapportforfattere: Egil G. Skogseth (prosjektleder),
Rannveig Frøseth Sinkaberg og Andreas Rollheim Melby
Kvalitetssikrer: Aage Gjesdal
Referansegruppe: Henriette Nielsen og Regine Elvevold
Fotograf: Christian Houge
Prosjektkoordinator: Henriette Nielsen
Designer: Maren Jessica Tanke
Publisert: Oktober 2026

Uloba – Independent Living Norge SA

Adresse: Tollbugata 114, 3041 Drammen
E-post: post@uloba.no (lenke)
Telefon: 32 20 59 10
Organisasjonsnummer: 963 890 095